

MAGYAR KURIR

Bécsből, Pénteken, November' 30-dikán 1821.

Spanyol Ország.

A' Párisi Ujságlevelekben illy megjegyzéseket olvasunk valami magános Spanyol tudósítások után, mellyek onnét Nov. 9-dikén indultak: —

„A' mi Ujságleveleink, úgy mond, majd semmit, vagy legalább nagyon édes keveset irtak még eddig a' Saragossában utóbb (Okt. 28 - dikán) eléfordúlt népzengésről, pedig a' magános, de hiteles tudósítások szerint négy ember megöltetett, 's valami 20, megsebesedett. Annyit, hogy a' Polgári fő Kormányozó, Moreda, onnét elkergettetett 's Madridba futott, már a' közönséges levelek is irtak. Hogy Madridban is hasonló lármák történtek volna, azt is említették ugyan ezen közönséges levelek, hanem még eddig a' dolognak tulajdonképpenváló megírására ki nem bocsátkoztak. — „Az Ország' fő városaiban még tart a' Generális Riegó' képenek győzedelmi pompával való le 's felhordoztatása. Azonban úgy látszik, hogy ezen városok között Kadiks az, melly az Országlószéknek leg több gondot, vagy nyughatatlanságot, okoz. Ott nagy hánykodásban látszanak lenni az indulatok.

A' Spanyol armádák zászlók helyett, tíz czol hosszúságú, bronzból való Oroszlányokat fognak kapni, rúd' végére alkalmaztatva, mint Franciaországban a' Császári országlás alatt a' Sasok hordoztattak. A' talptábla, mellyen az Oroszlány

nyugszik, gollyohisra helyeztetődik. A' rúd és Oroszlány közt, nemzeti színekből álló láng fog lobogni, mellyel hihetőkép-pen a' Francia Ori-, vagy auri-flammát (arany lángot) akarják követni a' Spanyolok.

Doktor Parisetnek itt következő levelét, mellyet ő Okt. 31 - dikén küldött Párisba, nem lehet felindulás nélkül olvasni. Úgy látszik, hogy ő ezt nagyon érzékeny elfogódással irta. Leginkább azokat az Orvosokat érdekli benne, kik azt állítják, hogy a' Sárgahideg, nem ragadó nyavalya, hanem csak localis betegség, csak helybéli okok által gerjed, 's egy helyről más helyre nem vitettetik által: — „Ragadó nyavalya biz' ez — így szoll' Pariset — 's éppen az Amerikai Sárgahideglelés. Ezerszer is mondom, hogy ragadó nyavalya. Reménljük, hogy mostani tapasztalásaink azokat is meg fogják hibás velekedésekről győzni, a' kik más-képpen ítélnék. Ezen nyavalya a' kereskedésre nézve ezerszer károsabb, mint a' legkeményebb Contumacia-tartási Systema. A' kik ennek ragadó természetét tagadják is, még ezek is megvallják, hogy Barcellona' lakosait és kereskedését, csak öt napi kemény politizai vigyázat is megtartalmozhatta volna ezen rettenetes ostromtól. Így már most minden munkásság, minden szorgalmatoskodás, minden boldogság, sok időkre kihalt ezen szerencsétlen városból. Egy vendégfogadóban, melyben 15 idegenek tartózkodtak, kihaltak közzülök 11 - gyen. Ennek szomszéd-

jában 27 lakosok közül kihaltak 24-gyen. A' Nao-uczában három ház - népek, mellyek mind egygyütt 36 személylyekből állottak, az utolsó emberig mind kihaltak. Tortosában a' Püspök minden embereivel egygyütt meghalt. Csak egy Jesuita, ki a' Püspöki palotában lakott, élt néhány napokkal tovább a' többeknél: de már ez is meghalt. Egész klastromok, házak, és uczák kihaltak. A' Mucipalitásnak minden Titoknokjai meghaltak, úgy a' Doktorok is, Texidor nevüt kivéven, mind. Hasonlóképpen a' Patikáriusok is mind, egyetlenegyen kívül. "

Doktor Ballynak is jött - ki a' Montörben egy levele Barcellonából Nov. 3 - dik napjáról, melyben egyebek közt eképpen szól egy barátjához: — „Élj szerencsésen Barátom! légy nyugott elmével; nyugtasd - meg Barátaimat is, kik előtt tudva volt betegségem; azoknak pedig, kik erről még semmit se' tudnak, kérlek, most se' mondj semmit. "

A' Grondei Departament' Prefektusa illy summázatot hirdettetett - ki Nov. 12 - dik napján azon tisztí levelezésekből vagy tudósításokból, a' mellyek Spanyol Országából Nov. 3 - dikáról hozzá érkeztek: — „Valamint Barcellonában úgy Tortosában is azt veszik észre, hogy a' naponként meghaló Sárgahideglelősök' száma kissebbedne: hanem ez a' kevesedés nem magának ezen nyavalyának gyengülését jelenti, hanem inkább csak azt, hogy az onnét részint eltávozó részint meghaló lakosok által az ott és életben lévőknek száma szemlátomást kevesedik, következésképpen a' nyavalya nem talál magának annyi áldozatot, mint régebben talált. Nem csak Barcellonában pusztit pedig már most, hanem azon falukon 's egyéb helységekben is, a' mellyek a' kordonon belől Barcellona körül találtnak; 's a'

hova a' Barcellonai lakosoknak nagy része kitakarodott. Napjában még most is reá lehet a' Barcellonai halottaknak számát, kerek számmal, 100 - ra tenni. A' kordonon ugyan Barcellona körül már távolabb tették, melly szerént a' városiaknak már nagyobb helyek van, a' hova kiterjesz - kedhetnek, de e' meg arra a' félelemre adott sokaknak alkalmatosságot, hogy így már nem lehet olly szoroson megőrizni, mint eddig, attól, hogy titkon senki által ne jöhessen rajta 's a' nyavalyát ki ne hozhassa. Azon tudósítások között, mellyek ezen Prefektushoz érkeztek, Doktor Bally is aláirt egygyet, melyből azt lehet kihozni, hogy ő a' gyógyulás útján van. "

Egy újabb levélben ezek találtnak egyenesen Barcellonából Nov. 7 - dik napjáról: — "

„Doktor Bally gyógyulás' útján van. Doktor Pariset tellyessen meggyógyult. Azt gondolják rollok, hogy mind ketten Sárgahideglelésben voltak. Doktor François és Audonard jó egészségben vannak, 's ezek ketten meg nem szüntek fáradozni a' betegek körül. Mindnyájok Barcellonában vagnak. Doktor Roschoux Tortosába akar menni, 's nagyon le - hettséges, hogy el is megyen, ha megnyerheti, hogy a' Contumáziának kiállá - sa után, a' Barcellonai kordonon kívül mehessen. —

„Barcellonában benn már nagyon kevés lakosok találtnak; részint a' halál' áldozatjává lettek, részint kimentek onnét. A' kiadatott halotti lajstromok szerént Oktober' 24 - dik napjától fogva Nov. 7 - dikéig 1489 - re telt a' halottak' száma. Az utolsó napokban 80 - ra — 100 - ra telt a' számjok. —

„Nagyon nevezetes megjegyzés az, hogy azon lakosok, a' kik Barcellonettéből eleintén kimentek volt, 's nem régen azt

hallván, hogy ott a' pestis egészszen megszünt volna, oda vissza mentek, ott a' nyavalyát elkapták 's egymásra halnak. Így történt a' dolog Tortosában is. —

„Azt tartják, hogy Katalonia tartományában vagy nem elég jók a' vigyázási intézetek, vagy pedig nem elég kemények azok, a' kik megtartatásokra vigyázni tartoznának. Példa reá, hogy egy ember, ki a' kordonon által szökvén Barcellona és Gironna között Calalla nevű faluban, a' Sárgahideglelés által, melyet magával vitt, melepett 's ott meg is halt. —

„A' Francia Doktorokból álló Biztosság Barcelonát November' végén ide hagyni 's Francia Országba vissza menni szándékszott.“

Ugyancsak ezen tárgyról ekképpen irtak a' közönséges Ujságlevelék Francia Ország' Déli részéről November' 11. dik napjáról: —

„Igaz ugyan az, hogy Barcellona-ban a' ragadó nyavalyának gyengülése néminémüképpen meg kezdett valóságosulni: de nem olly nagy mértékben, hogy azt lehetne gondolni, hogy már minden veszedelem elenyészett. Legkeservesebb az, hogy az Orvosok a' nyavalya' természete és gyógyittatásának módja eránt meg nem egygyezhettek. Sok Spanyol Orvosok még most is állhatatossággal erősítik, hogy ezen nyavalya csak a' levegőben fejt dik ki; következésképpen, hogy csak localis, helybeli, 's eszzerént nem is ragadó. Akar miképpen légyen azonban a' dolog, elég az, hogy Barcellona-ban több példák megmutatták, hogy ott, 's Kataloniában még más pontokon is, ragadás által kapott az, illy nagy erőre: ámbár kétségbe hozták 's kétségbe is hozhatták azt, hogy az Ország' belsőbb részein is illy nagy pusztitást tenne, vagy hogy illy nagyon ragadó erővel bírna; minthogy

úgy látszik, hogy mennél távolabb terjed a' tengertől, annál kevesebbé tartja meg ragadó természetét. Reménleni lehet, hogy ezen fontos tárgy még bővebb vizgálat alá fog tudományos módon vétettetni, 's ennek alkalmatosságával a' Francia Orvosok is részt fognak ezen vizgálódási tanulmányokban venni. Akár mi lehessen azonközben ezen vizgálódásoknak a' resultatuma, Francia Ország' minden esetben nagy szüksége van arra, hogy a' megrendeltetett 's elő is vétetett jó vigyázati eszközöknek fenntartatását ne tágítsa, minthogy nagyon sok felé hallattatnak az esetek, a' hol, kivált a' Contrabandosok próbákat tettek, hogy a' kordonon magokat 's a' portékákat is által lohassák. De nem csak a' Spanyol Ország' ragadó nyavalyától kell félni a' Fancoziáknak; mert több Levantei vidékeken uralkodni kezdett a' pestis, 's nagyon hitelesen erősítik, hogy még a' Török hajós sereghez is bekapott az Algíriai és Egyiptomi hajókról, 's t.“

* * *

A' mi az Ország' politikai állapotját illeti, ezekről illyen újabb tudósításokat találunk az Ujságlevelékben: —

Eszekbe vévén a' tiszti karok, hogy egy időtől fogva Madridban több puska-por találtatna, mint közönségesen szokásban volt, erre nézve most újabban szíveikre kötötte a' Municipalitás azon régibb, de mint látszik, meg nem tartott parancsolatot, a' lakosoknak, hogy két font puska-pornál többet senki ne tartson.

Azt irtuk ezen Ujság' elején még tegnapelőtt, hogy a' Spanyol Ujságlevelék még semmi körülállásos tudósítást ki nem adtak a' Saragossai utolsó népzendülésről, hanem már tegnap találtunk felőle olly Madridi tudósításekat, a' mellyek

)(*

meglehető világosságot nyújtanak a' dolgról. Ezek ekképpen következnek: —

„Azólta, hogy Riegó a' fő Kapitányból letétetett, a' Saragossai Polgári Kormányozónak, Don Moredának, kiről azt tartják, hogy Riegónak letétetetésében munkás lett volna, ellenségei nem kevésé számosdtak. Okt. 28-dikán estve az éjjeli elnyugvásra való dobolás után, a' Saragossai Militziának némelly tagjai 's némelly más személyek is így kiáltoztak: **Éljen Riegó!** A' Kormányozó Moreda pedig a' tolongó és kiáltozó csoportokat fegyveres csapatok által széllyel kergettette, a' melly közben több emberek megsebesítették 's néhányak meg is ölettek. Hanem a' következett napon, 29-dikben ellenkezőleg folytak a' dolgok; a' Militzia' vezérloji a' Municipalitás elejébe mentek, 's azt kívánták, hogy a' Kormányozót hivatalából tegye-le. A' Municipalitás engedett a' Militzia tisztjei kívánságának, melly a' Kormányozónak tudtára esvén, ő, a' helyett, hogy a' zenebonáskodóknak tovább is ellent állott volna, elfogadta a' letétetést: hanem azonban megírta a' dolgot Madridba az Országlószéknek 's maga is úthoz készült, mint mondta, falura. A' Saragossaiak' szerencséjére azonközben kevés órák mulva ezen történet után megérkezett oda az Arragoniai új Fő Kapitány Don Alava, 's az ő megérkezése elejét vette újabb kedvetlenségek' kiütésének. Azonközben megérkezvén Nov. 2-dikán a' történet' híre Madridba, a' Király azonnal parancsolatot adott a' Belső Minister' elejébe, hogy Moredának, a' Saragossai elszaladott Kormányozónak, adja tudtára, hogy ő Felsége kedvetlenséggel értette azt, hogy egy maroknyi csendességháborítók ellen illy nagy lágyságot mutatott; mellyre nézve tüstént

térjen vissza Saragossába, 's a' bünösök ellen tétessen törvényes vizsgálódásokat. —

A' Madridi Országlószéki Ujság pedig November' 4-dikén kihirdette a' Saragossai Municipalitásnak tisztiképpen be- küldetett Aktájit, Határozásait, mellyeknek tartalma ekképpen következik: —

I-ső Akta. A' Municipalitás' Okt. 29-dikén tartott Protokolumának Aktája: A' Helybéli Miliczának több tisztjei a' Municipalitás előtt megjelenvén azt kívánák, hogy a' Polgári Kormányozó a' maga foglalatosságainak folytatásában függesztessé fel, 's az ő Hivatalának folytatása provisoriai módon biztassék a' város Fő Gondviselőjére (Intendensére.) A' Municipalitás ezen kívánságnak tellyesítésére reá állott, azért, hogy a' kívánságot közönségesnek tartotta.

II-dik Akta. A' Király azt parancsolja a' Saragossai Fő Kormányozónak, hogy hivatalát azonnal ismét vegye által; hogy az Oktober' 28-dikán és 29-dikén ott folyt lármáknak okozóji után tétessen vizsgálódásokat, mellyek által néki, minthogy azok, az ő tulajdon feladásai szerint nem közönségesek voltak, nem kellett volna magát megijesztetni engedni.

III-dik Akta. E' két Eléadást foglal magában, mellyekből a' jön-ki, hogy a' Miliczia' tisztjeinek és a' Katonaságnak egy része a' másiknak cselekedetét nem hagyja helybe, és hogy következésképpen ezen két részek közt egyenletlenség uralkodik.

A' Kadiksi Polgári Kormányozó nem úgy viselte ám magát Riegó eránt, mint a' Saragossai. Az (mint a' Madridi Universal beszéli) Oktober' 28-dikán, mint a' Riegó' neve' napján, ahoz alkalmaztatott beszédet tartott; a' házak' homlok-oldalai szönyegekkel czifrittattak-ki; a' Polgári és Katonai tiszt karok között legjobb egygyesség uralkodott; 's a' levegőt a' Rie-

gó' tiszteletére készítettett Hymnusok har-
agottatták."

Francia Ország.

Azon Beszédre, mellyel a' Király a' Törvényhozó Kamaráknak mostani ülései-
ket kinyitotta, illy Váloszlóköszöntést vitt
a' Pairek' Kamarájának Deputáziója Nov.
15-dik napján Király ö Felsége' elejé-
be: —

„Király! A' Felséged hűséges és
egyenes szívü alattvalóji, a' Francia Or-
szági Pairek, tisztelettel eltelve a' Felsé-
ged' thronusához közelitene, hogy an-
nak lábainál, a' magok munkálódásokra
valói viszsztatérésseket, hódolásoknak meg-
ujításával megszenteljék. A' Felséged hoz-
zánk intézett Beszédének első szavai szí-
vünknek belső részére behatottak. Úgy
vagyon, Király! a' Felséged' keservei a'
miéink valóának, 's minden vigasztalás,
mellyet a' Gondviselés Felségednek küld,
olly kegyelem, mellyel az minket részesit.
Mi minden kegyelmek között a' leg-
becsesebbet kaptuk. A' Mindenható meg-
fogja azt nekünk tartani tudni, a' mit né-
künk adni akart; élni fog ö, és fel fog
nevekedni a' Felséged és a' thronus' sze-
rencséjére eme' szeretett és ohajtott Gyer-
mek, eme' Szent Lajos véreből szárho-
zott minden ifjú csecsemők' első szülöttje;
mint a' Felséged szíve' gyermeke, mint
példaadásainak nevendéke, a' Felséged'
virtusainak is örököse fog lenni; 's már
áldja is Francia Ország ö benne, a' mi
Constitúzióknak és a' nép' Szabadságai-
nak született Örzőjét.

„Igen is fenn fognak állani, Király!
Felségednek a' több Hatalmasságokkal ed-
dig fennállott békesseges környülállásai; a'
Felséged' bölcsességének befolyása, a' Fel-
séged Karakterét illető tisztelet, 's Fels.

Szövetségeseinek gondolkodásaik, ezek
meg - annyi kezességekül szolgálnak né-
künk.

„Napkeletet valósággal nagy szerem-
caétlenségek nyomják; ezektől minden Ke-
resztyének iszonyodnak; ezek minden em-
beri szívet megsebhethetnek. Mi megköszön-
nyük Felségednek azt a' vigasztaló re-
méséget, mellyet Felséged nekünk az
eránt nyujt, hogy ezen Napkeleti ren-
detlenségeknek 's kegyetlenségeknek nem
soká határ fog tétettetni. Adják az egek,
hogy a' Hatalmasságok között uralkodó
egygyesség eszközöket találhasson arra,
hogy minden igasságos kívánságok kielé-
gíthetessenek; 's hogy a' Politika meg-
győzhesse magát affelől, hogy a' mi nap-
jainkban csak úgy tarthatja fenn a' maga
tekintetét az emberek között, ha a' Reli-
gióval és Emberiséggel egy huron pen-
dül. Király! Francia Ország mindenkor
örvendező hiáltozással köszönti a' maga
Királya' hajóinak zászlójit, mellyek a'
néki tartozó tisztelettel eveznek a' Leván-
te felé, a' melynek vidékei ezeket az újabb
időkben elragadó háládatossággal fogad-
ták, látván, hogy ök ott nem csak a' Fran-
cziákat oltalmazták, hanem minden sze-
rencsétleneknek segítségére sietnek, az
erőszakételnek mindenütt elejét veszik,
's a' hol könnyörtülésre és oltalmazásra hi-
vattatnak, mindenütt készséget mutatnak.

„Köszönet légyen Felségednek mind
azért az egy szempillantatig is félbe nem
szakasztatott vigyázósággért, mind azért a'
hasznos keménységért, mellyet határszé-
leinken megrendelni méltóztatott. Ezeknek
köszönhetjük, hogy azon pusztító ostor-
tól megkíméltettünk, melly a' szerencsét-
len Spanyol Országot pusztítja. Felséged
bizonyosan atyai kevélységgel szemlélte,
hogy Francziák oda menvén uragokat a'
haláira elszánták, azért, hogy a' haláltól

egész népeket megmenthessenek. Ezen tudományokkal gazdag s bátor emberekkel együtt menni szemléli F. ged azon kegyes Apátzákát, kik egyedül csak az egek' tudományában lévén jártasok, csendes cél-lájikat ide hagyták, hogy a' pusztító ra-gadó nyavalya ellen távol lévő tartomá-nyokban trutzoljanak, oly célzással, hogy ott a' hol eme' tudósok tanult mesterség által segiteneek, ők gondviseléssek által segítsenek. Megbocsásson Felséged az ér-zékenységnek ezen hathatós kifejezéséért, mellyet mi magunkban el nem nyomha-tánk, ohajtván, hogy ezen emberek' hősi bátorságának az a' megjutalmaztatása le-gyen, hogy nékiek Francia Ország' Pair-jei Felséged előtt a' thronuson ülve, kö-zönséges bámulással és hálaadó köszönet-tel áldozzanak!

„Király! Nincsen Felségednek alatt-valóji között, nincsen a' Francia Ország-ban utazó emberek között, egy is, ki a' mi gazdagságaink és belső boldogságunk-nak kifejtődését szemlélvén azt né' bá-multa volna, a' mellyekről nekünk Felsé-ged örömmel való rajzolatot tett. Hanem mind ezeket, a' kik ezekkel élnek, annak tulajdonittatni is hallottuk mi, a' ki őket arra s' gelli, hogy mind ezekkel élhesse-nek, tudni illik Felségednek s azon inté-zetek' le kének, mellyel a' Felséged' ha-talmának Administrátorai, mint Felséged kívánnya, naponként jobbanjobban meg-esmerkednek. Ezek által a' Finantzia' ál-lapotja már a' legnagyobb reménségeket fellyül haladta; ezek által a' törvények tiszteltetnek s naponként inkábbinkább tiszteltetni fognak, minekutánna minden veszedelmes bennékeiktől megtisztittatnak, s a' benneek találtató fogyatkozások kipó-toltatnak. Rend és fenytiek uralkodnak a' Felséged' sergeinél, s őket a' Királyy eránt, az ő Fo Vezérjek eránt, s a' ha-

za' atya eránt való vonszodásnak és en-gedelmességnek minden nemei lelkesítik. Vegezetre, Királyy! a' Felségedtől felál-littatott intézetek által, ezeknek jótétemé-nyei által, s ezeknek megesmert szüksé-ges voltok által szemléli Felséged az in-dulatoskodássokat elcsendesítettetni s azon szempillantatot elhozattatni, melyben min-denféle hibetetlenkedések s boszszankodá-sok, a' nyughatatlankodás és rendetlenség lelkének kialakása által, egyesülnek.

„Nekünk valamint legforróbb ohaj-tásunk úgy legszentebb kötelességünk a' vala, hogy Felségedet ezen nemes cél-zásoknak végrehajtásában tellyes hűség-gel segittük. Királyyunknak tulajdon szá-jából hallanunk azt, hogy ő a' mi ipar-kodásainkat megesméri, annyi, mint leg-kevesebb jutalmat s egyszersmind leg-hathatósabb buzdittatást kapni.

„Királyy! mi megmaradunk azon cél-zásbeli megegyezésnél, mellyet Felsé-ged nekünk ajánla. Mi a' Felséged' atyai célzásait állhatatossággal fogjuk előre se-gélleni, hogy az adózások szerencsésen elkezdett hissebbítettését folytathassa, a' megtartattaknak felosztattatását s felsze-dettetését megjobbittathassa, azokat, mel-lyek Felségednek a' közönséges erkölcsi-séggel ellenkezőknek lenni látszanak el-törölje, s vegezetre hogy azt a' célt men-nél hamarább elhozassa, mellyet Felsé-ged annak a' szomorú kéntelenségnek meg-gátlására akar tétetni, hogy provisionai Creditet kellessék kérnie.

„Királyy! hála az egeknek érette, né-künk már nem szükséges a' Felséged' né-peinek elméjebbe azt beverni, hogy melly nagy tisztelettel, háladatossággal, és sze-retettel tartozzanak ők Felségednek: azon-ban ha csakugyan szükséges lenne nékiek még a' példaadás, ők örökkétartó példa-adót fognának a' Pairkamarában találni.

Néknk minden erönk a' thronusnak fenn tartatására van örökösen elszánva, szentelve, a' melly thronus dicsösségének tartja a' mi Szabadságaink' Oltalmazójának lenni. "

A' Király illy feleletet adott a' Pairek' Követségének ezen Beszédére: — "

„Nagyon örvendek azon gondolkodásnak, mellyet a' Pairek' Kamarája előtem kinyilatkoztatott. Én abban az egy értelműségben, mellyel a' Kamara ezen Váloszló Beszédet készítette, azon czélzásokban lejendő szerencsés megegygyezést szemlélem, mellyet kinyitó Beszédemben olly nagyon jóvalltam, és a' melly azt a' közönséges boldogságot, mellyről olly nagy bizakodással előképpenváló jelentést tettem, mindeneknek előtte bizonyossá teszi. "

Ujabb Tudósítások.

Spanyol Ország. — A' Párisi Gazettében illy tudósítás találtatik Madridból Nov. 8-dik napjáról: — "

„Három napokig tartott kínos rettegések után úgy látszik, hogy ismét mindenek vissza tértek a' csendességre. A' tiszti karok nagyon pontosan tellyesítették kötelességeiket, 's a' fegyveres nép szünet nélkül töltve tartotta ezen napok alatt puskáit. A' Constitúziós piaczon azoközben még most is künn áll egy számos lovas csapat. Az Országglószék' elejébe érkezett tudósítások szerint ezen piaczon kellett volna a' támadók' plánuma szerint a' fő csapásnak történni. De megijesztette őket az Eljárok' keménysege, melyre nézve nem tettek egyebet, hanem csak az uczákon járnak le 's fel, ordítva. Madridban a' csendesség ezen szep pillantatban helyre van ugyan állítatva: de tellyességgel nem így van a' dolog a' tarto-

mányokban. A' legfőbb városokban meg nem lehetett gátolni, hogy a' Riegó' tiszteletére az uczákon lármás processiók tartassanak. Andalusiában kiváltképpen a' legnagyobb grádicsfokra lépett a' revolúzióskodás. A' Kadixsi történeteknek újabb leírása ennyiben áll: — "

„Megérkezven oda Generális Venegas, a' nép az uczákon azonnal összehatalakodott 's dühös kiáltozással a' Municipalitás' épülete felé nyomakodott nagy sebességgel. Veszedelmes és véres történetektől lehetne félni. A' Madridi klub' fobb Kormányozóji itt lévén a' lármázó seregek előtt mentek. Azt kívánták a' lármázók, hogy Generális Venegas azonnal üzettesék ki a' városból. Csak az által lehetett elcsendesíteni a' lármát, hogy a' Kadixsi Polgári Kormányozónak a' Királyhoz intézett kérelme a' lármázók előtt felolvastott, hogy Generális Venegást innét azonnal elhiyattatja. Azt mondják, hogy ezen kérelem a' Királyra és Familiájára nézve nagyon sérelmes kifejezésekkel volna készítettve. Beszéliik, hogy a' Kadixsban fennálló plánum, hogy tudniillik ezen város függetlenné tételődjek, naponként erősebb lábba kezdett kapni. Moreno Guerre, a' Cortesi Gyűlés' tagja, Kadixsban van, mint mondják olly czállal, hogy az ott lévő nép' indulatját a' Polgári Kormányozóval egyetértőleg arra vegye, hogy hitelt adjanak annak, hogy melly jó lenne ezen várost, az északi Német Orzági Hanseatika városoknak példájok szerint, függetlenné tenni. — „A' Toledoí lakosok hathatós kérelmet küldöttek-be az Országglószékhez a' mostani adózási Systema ellen: — „Mi nem gondoltuk, így szólnak, azt, hogy a' mi hasznos revolúzióknak az a' resultatuma legyen, hogy négy annyi adót kellésék fizetnünk, mint a' Legitimus Monarkhiai Orzáglás alatt

fizettünk. Mi nem kívánunk Revolúziót, ha illy drágán kell érte fizetnünk. Hasonló módon beszélnék a' Gallitziaiak, melyhez képpeszt az új Systema, melly az ő kedveket eleintén olly nagyon megtalálta vala, és kezdett veszteni a' maga hiteléből. — „Moreda, az Arragoniai Polgári Kormányozó, csakugyan elútozott Saragossa felé: de olly előrevigyázással, hogy maga előtt két Lovas Regimentet küldött-be oda. Reménlik, hogy illy módon lecsendesítheti ott egy szempillantatig a' támadókat. Igaz, hogy ő feltette magában, hogy legkeményebb eszközökkel éljen a' lármázok ellen. — „Corunnából több levelek érkeztek Madridba, mellyekben szörnyű történetről való tudósítás tállatik. Oktober 31 - dikén valami perfordulván elé a' nyomtatási szabadsággal való élésnek megsértetése ellen, az Elölülő, hogy annál több halgatók jelenhesenek-meg, a' Franciskánusok' régi klastromát rendelte a' perlekedésnek folytatására. A' Gvárdián ugyan figyelmeteseké tette az Elöljárókat ezen épületnek elavult s romladozott állapotjára, de nem hájtottak intésére. A' közönség, a' melly ezen dolog felől semmit se' tudott, nagy sokasággal begyülekezett a' szálába, hol a' perlekedés folyt, s a' pádimentumnak egy része, mikor a' szála emberekkel dugva tele lett volna, a' lábok alatt leszakadott, s 70 embert oda temetett. A' postának elindulásakor még csak 30-ezat huzhattak volt ki az omlás alól, de ezek is olly állapotban voltak, hogy életben-megtartathatások felől kételkedtek. Mi fog a' 40-nel törtetni, még nem tudták.

Doktor Ballytól és Parisettől újabb levelek közöltetnek Barcellonából. Bally azt írja: hogy valóban kevesedik a' holtak száma; naponként már csak 80-nan halnak-meg; 20,000 embert ölt-meg a' Sár-gahideglelés 4 hónapok alatt. A' Plebánusok s világi Papok nagyon érdemesekké tettek magokat a' szenvedő emberiség eránt. Reménlette Bally, hogy ők 8 napok mulva ki mennek a' Jeromos nevű klastromba, melly a' szomszédban egy helyen fekszik, Contumáziát, vagy tisztlást tartani s azután vissza térnek Francia Országba.

Paris et ekképpen irt, Ballyval egy napon, a' feleségéhez: — „En istennek hálá már most tele vagyok egésséggel. Néhány jó dósis Quinquinnával elegyített Maderai - bor fejtette - meg a' kérdést. En reggel ispotályba szoktam menni, s ott holt - test felvágásban foglalatoskodok; azután vagy betegekhez járással vagy írással töltöm a' napot. Kivált a' klastromokat járom, hol a' halál minden nyomon kíséri a' gyontatásban foglalatoskodó Pátereket. A' miket én láttam, leirhatatlannok. Sok házak tetejektől fogva fenéig üressek; ajtajik nyitva állanak; senki be vagy ki nem megy'. Némelly ajtók gendákkal vagynak beszegesztetve, annak jeléül, hogy onnét mindenek kihaltak, s t.

„Ezen hónap 16 - dikán ide hagyni szandékozunk ezen gyászolás városát, hogy itt a' szomszéd Jeromos - klastromában 20 tisztulási napokat eltöltvén, onnét útnak induljunk s a' Perthuis nevű legszélsőbb Francia városba jutván, ott ismét 20—40 napi Contumáziát tarttsunk.“

Redaktor: Pánczél Dániel. Nyomtatja Nemes Hirschfeldi Stöckholzer Felix.

(Am rothen Thurm im Müller'schen Kunst - Gallerie - Gebäude Nro. 648).